

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felső oktatási intézmény	Babe -Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Fejl désléktan						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Bernáth Vincze Anna Emese, adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Bernáth Vincze Anna Emese, adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alap (F) kötelez

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyb 1: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyb 1: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					86 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					28
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					2
Más tevékenységek: önkéntes tevékenységekben való részvétel veszélyeztetett vagy sérülékeny gyerekekkel					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	86				
3.8 A félév össz-óraszámja	150				
3.9 Kreditszám	6				

4. El feltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
--	---

5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•
---	---

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A pszichológia tárgykörébe tartozó alapfogalmakkal való ismeret- és tudás-átvitel • Pszichológiai kutatási design tervezése és kivitelezése • A pszichológiában előforduló problémás helyzetek és lehetséges megoldások kritikus felmérése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés • A szakmai kompetenciáknak a társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön)értékelése révén

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A terület és a szakosodás alap-fogalmainak, elveinek és módszereinek ismerete, megértése • A területre jellemző meghatározott helyzetek, problémák megoldására kidolgozott alapszabványok és elvek alkalmazása felügyelet alatt
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A területre vonatkozó szaknyelven megfelelően alkalmazni az elveket, elméleteket és alapszabványokat, elsősorban a pszichológiában, másodsorban a társadalom-tudományokban • A pszichológiára jellemző modellek szerkesztése a főbb elméleti és kísérleti megközelítések felhasználásával • A pszichológiai tudományok alap-tulajdonságainak, a főbb paradigmák és módszertani irányzatoknak a leírása • A kutatási stratégia kidolgozása a megfelelő különböző kutatási módszerek azonosításával és alkalmazásával, a vizsgált fenomenon függvényében • Az információk minőségének értékelése és a fogalmak hierarchizálása, a terület, terjedeleme és meghatározás alapján, ugyanakkor a kontextusnak elvárásainak megfelelően • A probléma helyzetek megoldása többszintű elemzés alapján, a megoldások és/vagy alternatívák felméréssel, a sztereotíp helyzetek elkerülésével

8. A tantárgy tartalma

8.1 El adás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Fogalmak tisztázása- a fejl és szakaszai. A fejl déslélektanban alkalmazott sajátos fogalmak (változás, fejl és, tényez k).	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
2. A fejl déslélektan sajátos kérdései (melyek a feltételei, ritmus, variabilitás, folytonosság, szakaszosság, kritikus periódusok, stb.?)	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
3. A fejl déslélektannak, mint tudományágnak a létrejötte. A legfontosabb id pontok és jeles szerz k, akik meghatározták a fejl déslélektannak a világban és a térségben való megjelenését és fejl ését. Örökl és és környezet.	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
4. A fejl déslélektanban alkalmazott kutatási tervek. Keresztmetszeti kutatások, hosszmetzeti és kombinált stratégiák. A fejl déslélektani kutatásokban alkalmazott módszerek és eszköztár. Példák a fejl déslélektanban végzett kísérleti vizsgálatokra.	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
5. A pszichoanalízis hozzájárulása a fejl déslélektan megértéséhez (Freud, a pszichoanalitikusok és a neoanalitikusok)	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
6. A társas tanulás elméletei. Etológia, szociológia, humán etológia.	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
7. A kognitív fejl és Piaget-féle néz pontja	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
8. A neopiagetianizmus	Kisel adás, power point-bemutató,	

	nevel filmek, problematizálás.	
9. Theory of mind. Feuerstein mediálás elmélete.	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
10. Vigotskij és Tomasello kulturális elmélete.	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
11. A veszélyeztetés és védő tényezők rendszer szemlélet elmélete. Az örökletes és a környezet hatásának tanulmányozása.	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
12. Az örökletes pszichikai fejlődésre gyakorolt hatásának bizonyítékai. A környezet pszichikai fejlődésre gyakorolt hatásának bizonyítékai	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
13. Az örökletes- környezet interakciójának tipológiája (Plomin).	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	
14. A fejlődés modern elméletei. A dinamikus rendszerek elmélete. A moduláris elmélet.	Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.	

Könyvészet

1. Bernáth L., Solymosi K. (szerk.)(1997). *Fejlesztélektan olvasókönyv*. Tertia Kiadó, Budapest
2. Cole, M., Cole, R.S. (1997, 2005): *Fejlesztélektan*, Osiris, Budapest
3. Demetriou, A., Shayer, M. Efklides A. (eds.), (1994). *Neo-Piagetian Theories of Cognitive Development Implications and Applications for Education*, London.
4. Fisher, C. B. Lerner, R. M. (1994). *Applied Developmental Psychology*. McGraw-Hill Print
5. Mérei F., V. Binét Á. (1999). *Gyermeklélektan*. Medicina Könyvkiadó RT., Budapest
6. Mönks, F. J., Knoers, A. M. P. (1998). *Fejlesztélektan*. FITT IMAGE – Ego School, Szentendre.
7. Piaget, J. (1978). *Szimbólumképzés gyermekkorban*. Gondolat, Budapest
8. Piaget, J., Inhelder, B. (1999). *Gyermeklélektan*. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest
9. Plomin, R. (1994) *Genetics and experience. The interplay between nature and nurture*, Sage Pub.
10. Ranschburg, J. (1991). *Szeretet, erkölcs, autonómia*. Tankönyvkiadó
11. Ranschburg, J.(1992). *Félelem, harag, agresszió*. Tankönyvkiadó
12. Roth M., Vincze A.E. (2010). *Bevezetés a fejlesztélektanba*, Egyetemi nyomda, Kolozsvár (TK)
13. Salamon, J. (1997). *A megismerő tevékenység fejlesztélektana*. Tankönyvkiadó, Budapest.

14. Shaffer, D.R. (1993). *Developmental psychology*. Childhood and Adolescence. Brooks & Cole Pub. Co. California.
15. Sternberg, J.R. & Berg, C. (1992). *Intellectual development*. Cambridge University Press.
16. Tomasello, M. (2002). *Gondolkodás és kultúra*, Osiris, Budapest
17. Vajda Zsuzsanna (2001). *A gyermek pszichológiai fejl. dése*. Helikon Kiadó, Budapest
18. Van Geert, P. (2000) The dynamics of general developmental mechanisms: From Piaget and Vygotsky to Dynamic Systems Models, *Current Directions in Psychological Science*, 9 (2), 64-68.
19. Vander Zanden, J.W. (1993). *Human Development*. New York: McGraw-Hill, Inc.
20. Winnicott, D. W. (2000). *Kisgyermek, család, külvilág*. Animula Kiadó, Budapest.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Alapfogalmak. A fejlődés elméleti modelljeinek szerepe.	Csoportos megbeszélés	
2. A fejlődés menete a múltban és ma.	Csoportos megbeszélés	
3. A fejlődéslélektanban alkalmazott kutatási tervek elnyei és hátrányai. Agyi képalkotó technikák, MRI, PET, FMRI.	Egyéni projektek.	
4. A kötődés és a kötődési zavarok neoanalitikus szemlélete	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
5. Kísérletek és tanulmányok a humánétológia területén I. A korai kötődés. Az anyától való elválasztás következményei a kognitív és érzelmi szempontjából.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
6. Kísérletek és tanulmányok a tanuláselméletek területén I. A csecsemők utánzása. A jutalom és a büntetés szerepe a gyermek fejlődésében és nevelésében szempontjából.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
7. A biztonság és autonómia kialakulása Erikson pszichoszociális elmélete szempontjából, -esettanulmányok. Winnicott „elég jó anya” fogalma.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
8. A tárgyi reprezentálás fejlettségét ellenőrző Piaget-féle próbák. Az óvodások mágikus gondolkodásának jellegzetességei.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	

9. Neopiaget elméletek: Fisher, Bidell, Efkliides, Demetrou. Neopiaget kísérletek.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
10. Cosmides és Tooby evolúciós elméletének alapelvei (a kötés, az empátia, a beszéd kialakulása).	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
11. Az éntésének jellegzetességei Markus és Kitayama kulturális elméletének szempontjából. Kísérletek és esettanulmányok.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
12. Plomin, De Fries, McCartney és Scarr örökletes-környezet kapcsolatára vonatkozó modelljének elemzése. A fejleszt programok kognitív éntésre gyakorolt hatása. A szegénységnek a éntésre gyakorolt hatása (kísérletek, esettanulmányok).	Egyéni projektek.	
13. Theory of mind: elméleti és kísérleti modellek.	Csoportos megbeszélés	
14. A éntés modern elméletei. A dinamikus rendszerek elmélete. A moduláris elmélet (Esettanulmányok és kísérletek).	Csoportos megbeszélés	

Könyvészet

- Bernáth L., Solymosi K. (1997). *Éntéslélektan olvasókönyv*. Tertia Kiadó, Budapest
- Cole, M. & Cole, S. R. (1998). *Éntéslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Cosmides, L., Tooby, J. (1994). Evolúciós pszichológia alapozó kurzus, In. Pléh, Cs., Csányi, Bereczkei, T.,(Eds). (2001) *Lélek és evolúció*, Osiris, Budapest.
- Demetriou, A., Shayer, M. Efkliides A. (eds.), (1994). *Neo-Piagetian Theories of Cognitive Development Implications and Applications for Education*, London.
- Gopnik, A., Meltzoff, A. E. & Kuhl, P. (2001). *Bölcsék a bölcs ben-Hogyan gondolkodnak a babák?* Typotex kiadó, Budapest.
- Káldy Zs. (2003). *Kritikus kép az evolúciós pszichológiáról*, In. Pléh, Cs., Csányi, Bereczkei, T.,(Eds). (2001) *Lélek és evolúció*, Osiris, Budapest.
- Karmiloff Smith, A. (2001). Túl a modularitáson. In. Pleh, Cs. (Ed.) *Kognitív tudomány*, Osiris, Budapest.
- Mérei F., V. Binét Á. (1999). *Gyermeklélektan*. Medicina Könyvkiadó RT, Budapest.
- Piaget, J. (1978). *Szimbólumképzés gyermekkorban*. Gondolat, Budapest
- Piaget, J., Inhelder, B. (1999). *Gyermeklélektan*. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest
- Pléh Cs. (2000). *A lélektan története*, Osiris, Budapest.
- Vajda Zs. (2001). *A gyermek pszichológiai éntése*. Helikon Kiadó, Budapest.
- Winnicott, D. W. (2000). *Kisgyermek, család, külvilág*. Animula Kiadó, Budapest.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező Pszichológusok Deontológiai Kódexe (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
	Írásbeli vizsga	Kizáró jelleggel min. átmeneti jegy (5,00)	60%
10.5 Szeminárium / Labor	Zárthelyi (parciális)		10%
	Dolgozatok, jegyzet bemutatás		20%
	Jelenlét	Min. 85%	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<p>- Ha a félévi vizsga részeit alkotó (végső jegy 60%-a) a szóbeli- (végső jegy 35%-a) vagy írásbeli vizsgán (végső jegy 35%-a) nem kapja meg az átmeneti jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt 30%-os előírásoknak eleget tett</p> <p>- Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó hallgató vizsgáról való kizárással büntetendő</p> <p>- A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében bepótolandó igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből 1 jelenlétből 1 max. 2-szer lehet hiányozni)</p> <p>- A vizsgán való csalás vagy csalási kísérlet az egyetemről való kizárással sújtandó.</p>			

Kitöltés dátuma

01.10.2016

Eladás felelőse

...Dr. Bernáth Anna Emese..

Szeminárium felelőse

Dr. Bernáth Anna Emese..

Az intézeti jóváhagyás dátuma

01.10.2016

Intézetigazgató

...Dr. Szamosközi István